

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 2 października 2012r.

Sąd Okręgowy w Warszawie - Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów

w składzie:

Przewodniczący: SSO Witold Rękosiewicz

Protokolant: Piotr Grzywacz

po rozpoznaniu w dniu 2 października 2012r. w Warszawie

na rozprawie

sprawy z powództwa Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów

przeciwko (...) S. A. z/s w L.

o uznanie postanowień wzorca umowy za niedozwolone

I. Uznaje za niedozwolone i zakazuje (...) S. A. z/s w L. wykorzystywania w umowach z konsumentami postanowień wzorca umowy o treści:

1. „Organizator systemu dystrybucyjnego może rozwiązać umowę z zachowaniem 1- miesięcznego okresu wypowiedzenia, w przypadku gdy (...) :

4) Odbiorca rażąco narusza postanowienia niniejszej umowy, a w szczególności obowiązki wymienione w § 4 Umowy” ,

2. (...) S.A. nie ponosi odpowiedzialności z tytułu opóźnienia w wykonaniu przedmiotu umowy w przypadku , gdy opóźnienie nastąpiło z przyczyn nie leżących po stronie (...) S.A., a w szczególności :

c) wystąpienia siły wyższej jak również działania lub zaniechania organów państwowych lub samorządowych uniemożliwiających terminową realizację przyłączenia,

d) wystąpienia niesprzyjających warunków atmosferycznych uniemożliwiających prowadzenie robót ” ,

3) „Podmiot Przyłączany udziela dla (...) S.A. gwarancji na wybudowane przez siebie i odsprzedane (...) S.A. urządzenia elektroenergetyczne na okres trzech lat od daty odbioru końcowego i jest zobowiązany do usuwania wad na własny koszt „ ,

4) „ Jeżeli Podmiot Przyłączany nie usunie wad lub nie dokona napraw gwarancyjnych w odsprzedanych urządzeniach w okresie trwania gwarancji i rękojmi, w terminie wyznaczonym przez (...) S.A. , (...) S.A. dokona napraw lub usunie wady a kosztem ich obciążą Podmiot Przyłączany” .

2. Zasądza od (...) S. A. z/s w L. na rzecz Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów kwotę 360 zł. (trzysta sześćdziesiąt) tytułem kosztów zastępstwa procesowego .

3. Obciąża (...) S. A. z/s w L. kwotą 600 zł. (sześćset) tytułem stałej opłaty sądowej od pozwu i nakazuje pobranie tej kwoty od pozwanego na rzecz Skarbu Państwa-Kasa Sądu Okręgowego w Warszawie.

4. Zarządza publikację prawomocnego wyroku w Monitorze Sądowym i Gospodarczym na koszt (...) S. A. z/s w L. .
SSO Witold Rękosiewicz .

Sygn. Akt XVII AmC 5936/11

UZASADNIENIE

Powód Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów Delegatura w L. pozwem z dnia 19 grudnia 2011 r. wniósł o uznanie za niedozwolone i zakazanie pozwanej (...) SA z siedzibą w L. wykorzystywania w umowach z konsumentami postanowień:

1 wzorca „Umowy o świadczenie usług dystrybucji ((...) Odbiorca)” o treści: „ Organizator systemu dystrybucyjnego może rozwiązać umowę z zachowaniem 1 – miesięcznego okresu wypowiedzenia, w przypadku, gdy (...):

4) Odbiorca rażąco narusza postanowienia niniejszej umowy, a w szczególności obowiązki wymienione w § 4 Umowy”.
(§ 9 ust.1 pkt 4 wzorca)

2. wzorca „Umowy o przyłączenie do sieci dystrybucyjnej ((...))” o treści: (...) SA nie ponosi odpowiedzialności z tytułu opóźnienia w wykonaniu przedmiotu umowy w przypadku, gdy opóźnienie nastąpiło z przyczyn nieleżących po stronie (...) SA a w szczególności: c) wystąpienia siły wyższej jak również działania lub zaniechania organów państwowych lub samorządowych uniemożliwiających terminową realizację przyłączenia, d) wystąpienia niesprzyjających warunków atmosferycznych uniemożliwiających prowadzenie robót”. (§ 7 ust. 2 lit c) i d) wzorca),

3. wzorca „Umowy nr... sprzedaży przyłącza elektroenergetycznego wraz z dokumentacją projektową przyłącza do zasilania w energię elektryczną ((...))” o treści „Podmiot przyłączany udziela dla (...) SA gwarancji na wybudowane przez siebie i odsprzedane (...) SA urządzenia elektroenergetyczne na okres trzech lat od daty odbioru końcowego i jest zobowiązany do usuwania wad na własny koszt.” (§ 5 ust. 1 wzorca).

4. wzorca „Umowy nr... sprzedaży przyłącza elektroenergetycznego wraz z dokumentacją projektową przyłącza do zasilania w energię elektryczną ((...))” o treści „Jeżeli Podmiot Przyłączany nie usunie wad lub nie dokona napraw gwarancyjnych w odsprzedanych urządzeniach w okresie trwania gwarancji i rękojmi, w terminie wyznaczonym przez (...) SA, (...) SA dokona napraw lub usunie wady, a kosztem ich obciążą Podmiot Przyłączany” (§ 5 ust. 3 wzorca).

Zdaniem powoda zakwestionowane postanowienia są sprzeczne z dobrymi obyczajami i rażąco naruszają uzasadnione interesy konsumentów, a zatem stanowią niedozwolone klauzule umowne w rozumieniu art. 385¹ § 1 k.c.

Uzasadniając zarzuty dotyczące poszczególnych kwestionowanych postanowień powód wskazał, iż postanowienie wymienione w pkt 1 stanowi niedozwolone postanowienie umowne i wypełnia znamiona klauzul z art. 385³ pkt 4 i pkt 9 kc albowiem zawiera postanowienia z którymi konsument nie miał możliwości zapoznać się przed zawarciem umowy oraz przyznaje kontrahentowi konsumenta uprawnienie do dokonywania wiążącej interpretacji umowy. Postanowienia z pkt 2 pozwu prowadzi natomiast w ocenie powoda do wyłączenia lub ograniczenia odpowiedzialności przedsiębiorcy względem konsumenta wypełniając tym samym znamiona niedozwolonego postanowienia umownego z art. 385³ pkt 2 kc. Odnośnie postanowienia z pkt 3 pozwu powód wskazał, iż nakłada ono na konsumenta nie będącego profesjonalistą, sprzeczny z zasadą dobrowolności obowiązek udzielenia aż 3 letniej gwarancji na przeniesione na rzecz pozwanego przyłącza elektroenergetyczne, jest sprzeczny z dobrymi obyczajami oraz rażąco narusza interes konsumenta nakładając na niego obciążenia ponad miarę przyjęte w normalnym obrocie. Odnoście czwartego z kwestionowanych postanowień wskazał, że modyfikuje ono w sposób niekorzystny dla konsumenta - sprzedawcy przepisy wynikające z rękojmi oraz uzależnia możliwość wykonania tego uprawnienia od jednostronnej oceny pozwanego przedsiębiorcy.

Wskazał dodatkowo, że pozwany zadeklarował zmianę w w/w postanowienia z dniem, 1.09.2011r. oraz przedstawił zapis we wzorcu umownym w nowym zmienionym brzmieniu, co oznacza, że stosował go do dnia 31.08.2011r. W związku z tym, w świetle art. 479³⁹ kpc powództwo w niniejszej sprawie jest w pełni uzasadnione.

Pozwana wniosła o oddalenie powództwa w całości i zasądzenie od pozwanej kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego, według norm przepisanych.

Uzasadniając powyższe, pozwana wskazała, że opisane w pozwie postanowienia nie znajdują się już w treści wzorców umownych stosowanych przez nią w prowadzonej działalności gospodarczej.

Wskazała ponadto, iż wszystkie kwestionowane w niniejszym postępowaniu postanowienia znajdują oparcie w instytucjach prawa cywilnego, a ich zastosowanie w danym wypadku uzasadnione jest celami i funkcją tych umów.

Odnosząc postanowienia z pkt pierwszego pozwu wskazała, że zwrot „rażące naruszenie”, który odnosi się do jednoznacznie przyjętego w kc sposobu stopniowania naruszeń, a „rażące” uchybienie stanowi kwalifikowaną formę niewykonania obowiązków umownych. Takie zaostrenie podstawy do skorzystania przez przedsiębiorcę z określonego uprawnienia w konsekwencji prowadzi do wzmocnienia i polepszenia pozycji konsumenta albowiem to na przedsiębiorcy spoczywa ciężar dowodu w tym zakresie.

Wskazała również, iż powszechnie obowiązujące przepisy prawa wielokrotnie doprecyzowują określone zwroty tym pojęciem – jak chociażby w kluczowym dla niniejszego postępowania art. 385¹ kc.

Odnosząc postanowienia z pkt drugiego pozwu, wskazała, że w świetle umowy to nie przedsiębiorca jest organem powołanym do rozstrzygania sporów wynikających z umowy oraz do określania sposobu jej wykładni – jej treść może zawsze zostać poddana obiektywnej ocenie sądu powszechnego. Za bezzasadne uznał argumenty pozwu postulujące wymóg definiowania we wzorcach pojęć, których definicji legalnych nie zawierają nawet akty normatywne legitymizujące te pojęcia w porządku prawnym. W ocenie pozwanej powołanie się w umowie na wyłączenie odpowiedzialności przedsiębiorstwa spowodowane „siłą wyższą”, bez doktrynalnego rozwijania tego pojęcia, jest wystarczające i nie uchybia zasadzie jasności i przejrzystości wzorców umownych. W ocenie pozwanej wyłączenie takie nie musi zresztą być w ogóle ujęte w treści umowy, gdyż w sposób jednoznaczny wynika z przepisów kc dotyczących zasad odpowiedzialności. Skoro zatem brak wzmianki umownej w tym przedmiocie nie powodowałaby negatywnych skutków dla konsumenta, to tym bardziej nie można uznać za wadliwe powołanie się na tę zasadę wprost w samej umowie, choć stanowi to jedynie powielenie normy prawnej rangi ustawowej.

Odnosząc nieostrości użytych przez pozwaną sformułowań wskazała, iż zostały one przez powoda wyrwane z kontekstu, podczas, gdy wykładnia obu wyłączeń winna być dokonywana z uwzględnieniem początkowej treści § 7 ust. 2 umowy, która stanowi, że pozwana nie ponosi odpowiedzialności w przypadku, „gdy opóźnienie nastąpiło z przyczyn nieleżących po stronie (...) SA”.

Stwierdziła również, iż katalog przyczyn, które mogą wpływać na realizację umowy jest katalogiem otwartym, albowiem niemożliwe jest enumeratywne wyliczenie wszystkich okoliczności, które mogą wpłynąć na realizację umowy, a za które pozwana odpowiedzialności nie ponosi.

Odnosząc postanowień kwestionowanych w pkt 3 i 4 pozwu wskazała, iż stanowią one naturalną konsekwencję zawarcia umowy przyłączeniowej uregulowanej w art. 7 ustawy Prawo energetyczne. Wskazała, iż trzyletni okres gwarancji w ramach branży budowlanej nie może być również postrzegany jako nadmiernie uciążliwy, skoro nawet ustawowa rękojmia dla budynków, zgodnie z kc wynosi 3 lata. Przewidziane w tym wypadku uprawnienia pozwanej względem konsumenta stanowią w istocie kalkę uprawnień przysługujących konsumentowi względem wykonawcy przyłącza, także zatem z tego powodu nie można stwierdzić tutaj rażącego naruszenia interesów konsumenta. Wysunięcie przez pozwaną żądań usunięcia ujawnionych wad skutkowałoby w praktyce jedynie przekazaniem tych żądań przez podmiot przyłączony do swojego wykonawcy. Wskazała, iż nie podziela argumentu powoda,

iż rękojmia i gwarancja są bezprzedmiotowe, bo to pozwana powinna dokonywać bieżących napraw przyłącza. Pozwana faktycznie odpowiada za utrzymanie sieci, w tym przejętego przyłącza, niemniej czym innym jest bieżąca eksploatacja i konserwacja, a czym innym ujawnienie wad pierwotnych przyłącza, co w przypadku wad ukrytych może nastąpić z opóźnieniem. Temu ostatniemu zjawisku mają właśnie służyć przedmiotowe klauzule zabezpieczające usprawiedliwione interesy pozwanej w sposób standardowo przyjęty w tych stosunkach prawnych.

Wskazała, iż obarczenie podmiotu przyłączanego odpowiedzialnością z tytułu wad sprzedawanej rzeczy nie stanowi nadużycia pozycji pozwanej, gdyż jest to jedynie skonkretyzowanie instytucji prawa cywilnego mających powszechne zastosowanie w umowach gospodarczych. Dla tych regulacji, bez znaczenia jest fakt posiadania przez podmiot przyłączany wiedzy technicznej co do budowy i jakości przedmiotu umowy. Zwłaszcza, że w omawianym przypadku rozważania te dotyczą konsumenta, co oznacza – zgodnie z art. 558 kc, iż obligatoryjnie przysługuje mu rękojmia od wykonawcy przyłącza. Sam zresztą fakt stosowania w danym wypadku wzorca up3 i u3a był wynikiem świadomej decyzji każdego konsumenta.

Odnośnie postanowienia z § 5 ust. 3 wskazała, iż wykonanie zastępcze nie jest obce instytucjom prawa cywilnego i stanowi pożądaną przejaw aktywności wierzyciela. Pozwala efektywnie usunąć stan nieprawidłowości będący następstwem niewykonania zobowiązań umownych przez dłużnika. Jest to szczególnie uzasadnione przy świadczeniach o charakterze ciągłym, jakim jest usługa dystrybucji energii elektrycznej. Wskazała, iż wbrew twierdzeniom powoda nie ogranicza ona uprawnień konsumenta z tytułu rękojmi, albowiem zakres czasowy § 5 ust. 3 odnosi się w rzeczywistości wyłącznie do okresu trwania gwarancji, co do której nie mają zastosowania powołane zakazy wynikające z art. 558 § 1 kc. Postanowień tych nie można interpretować w oderwaniu od norm kodeksowych, zatem termin wskazany w art. 588 kc i brak odmiennych ustaleń w tym zakresie pomiędzy stronami nakazuje stosować do jego oznaczania normę kodeksową.

Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów po połączeniu wszystkich pięciu spraw do łącznego rozpoznania i rozstrzygnięcia ustalił i zważył co następuje:

Bezspornym jest, iż pozwana w prowadzonej działalności gospodarczej wykorzystywała przytoczone postanowienia umowne. Pozwana temu nie zaprzeczyła. Nie zarzuciła też niezgodności cytowanych postanowień z treścią wzorca umownego. W związku z tym w świetle art. 230 kpc okoliczności te należało uznać za przyznane.

Pozwana podniosła jednak, iż od 1.09.2011r. nie stosuje już postanowień kwestionowanych w pkt 3 i 4 i że w ich miejsce wprowadziła nowe postanowienia umowne.

Powyższy argument nie zasługiwał jednak na uwagę, gdyż a w świetle przepisu art. 479³⁹ kpc z żądaniem uznania postanowienia wzorca umowy za niedozwolone można wystąpić również wtedy, gdy pozwany zaniechał jego stosowania, jeżeli od tego zaniechania nie minęło sześć miesięcy, a pozew w niniejszej sprawie wniesiono w dniu 19.12.2011r.

W postępowaniu o uznanie postanowień wzorca umowy za niedozwolone przedmiotem oceny Sądu jest, czy zawarte we wzorcu, kwestionowane postanowienia kształtują prawa i obowiązki konsumenta w sposób sprzeczny z dobrymi obyczajami oraz czy skutkiem tego dochodzi do rażącego naruszenia interesów konsumentów. Nie dotyczy to jednak postanowień regulujących główne świadczenia stron, jak cena lub wynagrodzenie, jeżeli zostały sformułowane w sposób jednoznaczny. Decydujące znaczenie dla abuzywności tych postanowień ma fakt, czy zostały uzgodnione w sposób indywidualny. W przedmiotowej sprawie, jak wskazano powyżej, nie mamy do czynienia z uzgodnieniem indywidualnym.

Przesłankami abuzywności postanowień wzorca umownego jest ich sprzeczność z dobrymi obyczajami, rażące naruszenie interesów konsumenta. Istotą dobrych obyczajów jest szeroko rozumiany szacunek do drugiego człowieka. Sprzeczne z dobrymi obyczajami są m. in. działania wykorzystujące niewiedzę, brak doświadczenia konsumenta, naruszające zasadę równorzędności stron umowy, działania zmierzające do dezinformacji, wywoływanie błędnego

przekonania konsumenta, wykorzystania jego niewiedzy lub naiwności (tak M. Śmigie – Wzorce s. 360). Chodzi więc o działania nieuczciwe, nierzetelne, odbiegające in minus od przyjętych standardów postępowania.

Klauzula generalna wyrażona w art. 385¹ § 1 k c uzupełniona została listą niedozwolonych postanowień umownych zamieszczoną w art. 385³ k c. Obejmuje ona najczęściej spotykane w praktyce klauzule uznane za sprzeczne z dobrymi obyczajami zarazem rażąco naruszające interesy konsumenta. Ich wspólną cechą jest nierównomierne rozłożenie praw, obowiązków czy ryzyka między stronami prowadzące do zachwiania równowagi kontraktowej. Są to takie klauzule, które jedną ze stron (konsumenta) z góry w oderwaniu od konkretnych okoliczności stawiają w gorszym położeniu. Wyliczenie to ma charakter niepełny, przykładowy i pomocniczy. Funkcja jego polega na tym, że zastosowanie we wzorcu umowy postanowień odpowiadających wskazanym w katalogu znacząco ułatwić ma wykazanie, że spełniają one przesłanki niedozwolonych postanowień umownych objętych klauzulą generalną art. 385¹ § 1 k c. W razie wątpliwości ciężar dowodu, że dane postanowienia nie spełniają przesłanek klauzuli generalnej spoczywa na przedsiębiorcy. – art. 385¹ § 4 k c. Aby uchylić domniemanie, że klauzula umowna zgodna z którąś z przykładowych klauzul wymienionych w art. 385³ k c. jest niedozwolonym postanowieniem umownym należy wykazać, że została ona uzgodniona indywidualnie lub, że nie kształtuje praw i obowiązków konsumentów w sposób sprzeczny z dobrymi obyczajami rażąco naruszając ich interesy mimo swego „niedozwolonego” brzmienia tzn nie spełnia przesłanek z art. 385¹ § 1 k c. Dopiero po wykazaniu tej drugiej okoliczności może dojść do uchylenia domniemania abuzywności.

Oceniając w świetle powyższego kwestionowany zapis z pkt 1 stwierdzić należy, iż wyczerpuje on przesłanki klauzuli abuzywnej, albowiem przewiduje uprawnienie pozwanej do rozwiązania umowy z zachowaniem miesięcznego terminu wypowiedzenia „w wypadku, gdy odbiorca rażąco narusza postanowienia niniejszej umowy (...)”. Powyższe wyczerpuje znamiona klauzuli abuzywnej z art. 385³ pkt 9 kc albowiem poprzez zastosowanie nieostrego sformułowania przyznaje ono kontrahentowi konsumenta uprawnienie do dokonywania wiążącej interpretacji umowy.

Odnosnie postanowienia z pkt drugiego pozwu, należy stwierdzić, iż wypełnia ono znamiona klauzuli niedozwolonej z art. 385³ pkt 2 kc albowiem wyłącza lub istotnie ogranicza odpowiedzialność względem konsumenta za niewykonanie lub nienależyte wykonanie zobowiązania.

Postanowienie tej treści wyłącza odpowiedzialność pozwanej z tytułu opóźnienia w wykonaniu przedmiotu umowy tj o przyłączenie do sieci dystrybucyjnej (...) SA instalacji odbiorczej podmiotu przyłączanego wskutek okoliczności „nieleżących po stronie (...) SA”, a w szczególności:

c) wystąpienia siły wyższej, jak również działania lub zaniechania organów państwowych lub samorządowych uniemożliwiających terminową realizację przyłączenia,

d) wystąpienia niesprzyjających warunków atmosferycznych uniemożliwiających prowadzenie robót” na zasadzie winy

Zgodnie z art. 471 kc dłużnik obowiązany jest do naprawienia szkody wynikłej z niewykonania lub nienależytego wykonania zobowiązania, chyba, że niewykonanie lub nienależyte wykonanie jest następstwem okoliczności, za które dłużnik odpowiedzialności nie ponosi.

Zgodnie natomiast z przepisem art. 476 kc dłużnik dopuszcza się zwłoki, gdy nie spełnia świadczenia w terminie, a jeżeli termin nie jest oznaczony, gdy nie spełnia świadczenia niezwłocznie po wezwaniu przez wierzyciela. Nie dotyczy to wypadku, gdy opóźnienie w spełnieniu świadczenia jest następstwem okoliczności, za które dłużnik odpowiedzialności nie ponosi. W konsekwencji takie opóźnienie nie jest zwłoką i nie stanowi o niewykonaniu zobowiązania, a zatem nie stwarza, co do zasady negatywnych następstw prawnych dla dłużnika (z wyjątkiem zobowiązania pieniężnego i obowiązku zapłaty odsetek).

Jak słusznie wskazał powód opóźnienie należy odróżnić od zwłoki, która ma miejsce wówczas, gdy dłużnik nie spełnia świadczenia we właściwym czasie z przyczyn, za które ponosi odpowiedzialność. Dokonanie oceny, czy chodzi o okoliczności, za które dłużnik odpowiada dokonuje się wg ogólnych zasad odpowiedzialności dłużnika za niewykonanie lub nienależyte wykonanie zobowiązań określonych w art. 471 kc, a zatem również z tytułu zwłoki na zasadzie winy. Zakres uprawnień wierzyciela w przypadku zwłoki dłużnika określa art. 477 § 1 i § 2 kc.

Natomiast odnośnie określeń „Działania lub zaniechania organów państwowych lub samorządowych uniemożliwiających terminową realizację przyłączenia” czy „wystąpienie niesprzyjających warunków atmosferycznych...” jako określenia nieostre z całą pewnością mogą skutkować ich jednostronną interpretacją dokonywaną przez pozwaną spółkę. „Działania lub zaniechania organów państwowych lub samorządowych uniemożliwiających terminową realizację przyłączenia” mogą bowiem być wynikiem i skutkiem działań do których pozwana była zobowiązana lub zaniechań, za które pozwana odpowiada, a zatem okoliczności, które leżą po jej stronie, a w przypadku określenia „wystąpienie niesprzyjających warunków atmosferycznych...” mogą one obejmować przypadki, w których nie będzie występować rzeczywista niemożność wykonania zobowiązania. Postanowienia tej treści mogą prowadzić do wyłączenia odpowiedzialności pozwanej z tytułu niewykonania zobowiązania w terminie w związku z zaistnieniem określonych w nich okoliczności.

Sąd podzielił jednak stanowisko pozwanego, który wskazał, iż powołanie się w umowie na wyłączenie odpowiedzialności przedsiębiorstwa spowodowane „siłą wyższą”, bez doktrynalnego rozwijania tego pojęcia, jest wystarczające i nie uchybia zasadzie jasności i przejrzystości wzorców umownych, albowiem wynika w sposób jednoznaczny z przepisów kc dotyczących zasad odpowiedzialności.

Trzecie z kwestionowanych postanowień dotyczy sprzedaży przez podmiot przyłączany – konsumenta przyłącza elektroenergetycznego wraz z dokumentacją projektową na rzecz pozwanego. Zarówno wykonanie takiego projektu jak i przyłącza dokonywane jest na zlecenie podmiotu przyłączanego a więc i konsumenta. Zgodnie z przepisami wykonawczymi do ustawy z dnia 10 kwietnia 1997r. Prawo energetyczne (Dz. U. 2006 nr 89 poz. 625) prace takie można zlecić wyłącznie profesjonalnemu podmiotowi posiadającemu specjalistyczne uprawnienia branżowe. Podmiot przyłączany występujący w roli zleceniodawcy prac polegających na zaprojektowaniu a potem wykonaniu przyłącza, po ich wykonaniu staje się właścicielem przyłącza i projektu.

Po dokonaniu odbioru technicznego przez pozwanego, przyłącze jest przez niego eksploatowane, w związku z tym, na podstawie zapisów w/w wzorca umowy podmiot przyłączany przenosi na pozwanego własność zarówno dokumentacji projektowej jak i samego przyłącza.

Postanowienie zawarte w pkt 3 wzorca nakłada na konsumenta zobowiązanie do udzielenia gwarancji na sprzedane pozwanemu przyłącze i dokumentację techniczną, co stanowi naruszenie zasady dobrowolności gwarancji. Zwłaszcza, że konsument nie był wytwórcą przyłącza i nie posiada stosownej wiedzy i kwalifikacji. Ponadto obciążenie konsumenta zobowiązaniami wynikającymi z gwarancji nie znajduje racjonalnego uzasadnienia albowiem to pozwana jest profesjonalistą, na którego rzecz przeniesiona zostaje własność przyłącza i to pozwana winna dokonywać bieżących napraw i usuwać wady przyłącza, które przejęła od konsumenta z uwzględnieniem procedury odbioru technicznego, w czasie której ma możliwość skontrolowania prawidłowości zaprojektowania i wykonania instalacji.

W ocenie Sądu treść kwestionowanego postanowienia prowadzi do obciążenia konsumenta nadmiernymi obowiązkami oraz zmierza do przeniesienia na konsumenta ryzyka prowadzonej przez pozwanego działalności gospodarczej. Za trafnością tego stanowiska przemawia treść zaprezentowanego przez pozwanego postanowienia w nowym brzmieniu, które przewiduje nie tylko przeniesienie na przedsiębiorcę własności przyłącza ale również praw do realizacji uprawnień z tytułu gwarancji i rękojmi, co w świetle prawa jest w pełni dopuszczalne i właściwe wobec zmiany podmiotu własności.

Odnosząc się do zastrzeżonego w przedmiotowym postanowieniu 3 letniego okresu gwarancji należy stwierdzić, iż co prawda art. 577 § 2 kc stanowi, że jeżeli w gwarancji nie zastrzeżono innego terminu, termin wynosi jeden rok licząc od

dnia, kiedy rzecz została kupującemu wydana, to jednak zastrzeżenie tak długiego terminu w obrocie z konsumentami jest sprzeczne z zasadami współżycia społecznego i rażąco narusza ich interesy.

Odnosnie postanowienia z pkt czwartego pozwu należy wskazać, iż kształtuje ono w sposób jednostronny prawa i obowiązki konsumenta wynikające z gwarancji w ten sposób, że przyznaje sobie jednostronne uprawnienie do wykonania w zastępstwie konsumenta zobowiązań wynikających z gwarancji tj dokonania napraw i usunięcia wad na koszt konsumenta, w sytuacji, gdy konsument nie dokona napraw gwarancyjnych w odsprzedanych urządzeniach w okresie trwania gwarancji i rękojmi w terminie wyznaczonym przez (...) SA. Powyższe może skutkować dyktowaniem przez pozwaną cen naprawy lub usunięcia wad.

Mając na uwadze przedstawione okoliczności Sąd Okręgowy uznając, iż kwestionowane postanowienia wzorców stosowanych przez pozwaną wypełniają przesłanki klauzul niedozwolonych, określone w art. 385¹ § 1 kc, na podstawie art. 479⁴² § 1 kpc zakazał ich wykorzystywania w stosunkach z konsumentami.

O obciążeniu pozwanej stałą opłatą sądową od wszystkich pozwów orzeczono na podstawie art. 26 ust 1 pkt 6 w zw. z art. 113 ust. 1 oraz art. 96 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 28.07.2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (Dz.U. nr 167, poz. 1398).

O kosztach zastępstwa procesowego orzeczono na podstawie art. 98 i 99 kpc stosownie do wyniku sporu.

O publikacji prawomocnego wyroku w Monitorze Sądowym i Gospodarczym na koszt pozwanego zarządzono na zasadzie art. 479⁴⁴ kpc.

SSO Witold Rękosiewicz